

МИРОСЛАВ ЛЬВОВИЧ ГОРБАЧУК

8 січня 2017 р. після тривалої хвороби помер видатний український математик, член-кореспондент НАН України Мирослав Львович Горбачук.

Народився Мирослав Львович 8 березня 1938 року на Лемківщині, у селі Риботичі Перемиського повіту (нині Польща) в багатодітній (семеро дітей) селянській родині. У 1945 р., у зв'язку з масовим виселенням українців з Лемківщини та Холмщини, які після 2-ї світової війни відійшли до Польщі, сім'я змушена була переселитися в Західну Україну, в с. П'яновичі Самбірського району Львівської області.

Закінчивши школу, у 1956 р. М. Л. Горбачук вступив до Львівського університету ім. І. Франка на механіко-математичний факультет. Курсові й дипломні роботи виконував під керівництвом В. Е. Лянце, за рекомендацією якого вступив до аспірантури Інституту математики АН УРСР. Його керівником був Ю. М. Березанський, під безпосереднім впливом якого сформувались наукові інтереси Мирослава Львовича. Велику роль відіграли також праці М. Г. Крейна, а пізніше — й особисте спілкування з цим великим ученим.

Від 1961 р. наукова діяльність М. Л. Горбачука проходила в Інституті математики. Тут він захистив обидві дисертації: кандидатську „Додатно визначені оператор-функції” (1965 р.) і докторську „Деякі питання спектральної теорії диференціальних рівнянь у просторах вектор-

функцій” (1973 р.), тут пройшов шлях від старшого інженера до завідувача відділу та головного наукового співробітника.

Математична творчість Мирослава Львовича вирізняється широтою тематики і глибиною розв’язуваних проблем. У спектральній теорії операторів йому вдалося розв’язати давню проблему опису мовою граничних значень деяких класів розширень мінімального оператора, породженого диференціальним виразом у гільбертовому просторі, і дослідити їх спектральні властивості.

М. Л. Горбачук розробив загальний операторний підхід до теорії граничних значень розв’язків диференціальних рівнянь, що дало змогу не тільки з єдиної точки зору поглянути на низку класичних результатів, зокрема для гармонічних функцій, а й значно підсилити і уточнити їх. В теорії апроксимації він знайшов операторний підхід до прямих і обернених теорем теорії наближення функцій, який охоплює чимало як відомих, так і нових конкретних проблем наближення функцій і дає точні апіорні оцінки похибки наближення розв’язків операторних рівнянь варіаційними методами.

Мирослав Львович відомий також як популяризатор математичної науки та її історії. Його праці та лекції, присвячені класикам математичної науки, екстремальним задачам, розвитку математичних ідей, завжди викликали інтерес у математиків різних поколінь. Він був патріотом України, навіть у найважчі часи русифікаторської політики продовжував викладати виключно українською мовою.

Математичний доробок М. Л. Горбачука складається з трьох монографій та близько 200 статей, визнаних математичним загалом. Гідним визнанням заслуг перед наукою стало його обрання членом-кореспондентом НАН України (2000 р.), присудження Державної премії України, премій ім. М. М. Крилова і М. Г. Крейна, відзначення іншими високими нагородами. Мирослав Львович брав активну участь у науково-громадській роботі як президент Київського (1993 – 2006 рр.), а потім Українського (2005 – 2012 рр.) математичних товариств. Він був членом редколегій „Українського математичного журналу”, „Українського математичного вісника”, „Енциклопедії сучасної України”, журналів „Methods of Functional Analysis and Topology” та „У світі математики”, одним із керівників Київського семінару з функціонального аналізу.

Наукова діяльність М. Л. Горбачука завжди поєднувалась з педагогічною. Ще в 1965 р. він розпочав викладацьку роботу в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка і працював там до 2000 р. (професор від 1982 р.), читав лекції в Національному технічному університеті „КПІ” (1997 – 2011 рр.). Серед його учнів 7 докторів і 29 кандидатів наук, які працюють як в Україні, так і за її межами.

Світла пам’ять про визначного вченого та прекрасну людину назавжди збережеться в серцях тих, хто його знав.

*Д. З. Аров, Ю. М. Березанський, А. Н. Кочубей,
В. А. Михайлець, Л. П. Нижник, Б. Й. Пташник,
А. М. Самойленко, Ю. С. Самойленко, Є. Я. Хруслів*